

اظهار نظر مجمع شورتی حقوقی

در خصوص:

طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی

از مقررات مالی دولت

مواد الحاقی (۴۵) الی الحاقی (۶۰)

و مواد ارجاعی به کمیسیون

کد گزارش: ۹۳۱۰۰۳۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۰/۱۶

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع: اظهارنظر مجمع مشورتی حقوقی در خصوص

طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از

مقررات مالی دولت

مواد الحاقی (۴۵) الی الحاقی (۶۰)

و مواد ارجاعی به کمیسیون

تهیه کننده: پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۳۱۰۰۳۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۳/۱۰/۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مواد الحاقی (۴۵) الی الحاقی (۶۰) و مواد ارجاعی به کمیسیون

بخش اول: مواد الحاقی (۴۵) الی الحاقی (۶۰)

ماده الحاقی (۴۵) -

بند «الف» - مغایرت با اصول ۵۲ و ۷۵

۱- با توجه به اینکه در این بند دولت مکلف شده هر ساله دو درصد از اعتبارات بودجه عمومی کشور را برای برنامه‌های خاصی در لوایح بودجه سالانه منظور نماید به دلیل اینکه صلاحیت دولت را در تنظیم بودجه سالانه کل کشور محدود می نماید مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

۲- برنامه‌های تقویت بنیه دفاعی موجد بار مالی بوده و لذا با توجه به اینکه طریق پیش بینی شده جدید نبوده و لذا جبران کننده بار مالی جدید محسوب نمی‌شود، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

بند «ب» - مغایرت با اصول ۵۲ و ۷۵

این بند به دلیل اینکه اولاً حکم به تأمین سامانه‌های راداری و کمک ناوبری مدافعان هوایی پایگاه پدافند هوایی مهاجمان نموده است دارای بار مالی است و با توجه به اینکه محل پیش بینی شده نمی‌تواند طریق پیش بینی شده جهت تأمین اعتبار لازم محسوب شود، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

توضیح آنکه هم اکنون به موجب بخشی از ماده (۶۳) قانون وصول بخشی از درآمدهای دولت «... به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود بهای خدمات

فرودگاهی و پروازی را به ریال یا ارز معتبر حسب مورد بر اساس جداول و میزانی که به تصویب هیأت وزیران می‌رساند، دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز نماید. معادل درآمد وصولی از محل اعتباری که در قانون بودجه هر سال منظور خواهد شد در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار خواهد گرفت تا جهت تجهیز و مرمت و تکمیل فرودگاه‌های کشور هزینه نماید...» بنابراین هم اکنون عوارض مربوط به عبور هواپیماها به سازمان هواپیمایی اختصاص می‌یابد و لذا منبع جدیدی محسوب نمی‌شود تا بتوان به موضوع این ماده اختصاص داد.

ثانیاً از جهت اینکه دولت را مکلف نموده سالانه درآمد مذکور در این بند را به موضوع خاصی اختصاص دهد محدود کننده صلاحیت دولت در تنظیم بودجه سالانه کشور محسوب شده و در نتیجه مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

بند «پ» - ابهام

عبارت «مابه‌التفاوت» در این بند از جهت اینکه مشخص نیست آیا به معنای «بهره» این بدهی است و یا ناظر به افزایش میزان حقوق بازنشستگی در هر سال و یا نرخ تورم و یا ...، واجد ابهام است.

ماده الحاقی (۴۷) - مغایرت با اصل ۵۲

به موجب این ماده امتیاز کمک هزینه فوت و ازدواج و حساب پس‌انداز کارکنان دولت (سهام دولت) تعیین شده است. نظیر چنین ماده‌ای معمولاً در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی شده است.^(۱) اما با توجه به اینکه اولاً اعتبار چنین قوانینی یکساله بوده و دائمی نمی‌باشند و ثانیاً حداقل نسبت به سال گذشته امتیاز کمک هزینه

۱- بند «ب» تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۹-

...

ب- در تمامی دستگاه‌های اجرائی، امتیاز کمک هزینه فوت برای بازماندگان متوفی و ازدواج ۶۵۰۰ و امتیاز حساب پس‌انداز کارکنان دولت (سهام دولت) ۱۵۰ تعیین و پرداخت می‌شود.

حساب پس انداز کارکنان دولت (سهام دولت) از ۱۵۰ به ۱۵۰۰ افزایش یافته است، این ماده در بردارنده بار مالی بوده و لذا به دلیل عدم پیش بینی طریقه تأمین بار مالی آن، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد.

ماده الحاقی (۴۸) -

هم اکنون مطابق بند «الف» ماده (۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^(۱) هیأت وزیران به عنوان مرجع تصویب افزایش سالانه ضریب حقوق کارکنان مشمول و غیرمشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و تصویب افزایش جداول و امتیازات و میزان فوق العاده های موضوع فصل دهم قانون مذکور تعیین گردیده است. همچنین در قوانین بودجه سالانه، نظیر قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور^(۲) احکامی شبیه حکم این ماده ذکر شده است.

۱- بند «الف» ماده (۵۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ماده ۵۰-

الف- هیأت وزیران به عنوان مرجع تصویب افزایش سالانه ضریب حقوق کارکنان مشمول و غیرمشمول قانون مدیریت خدمات کشوری (به نحوی که درج تفاوت تطبیق موضوع فصل دهم قانون مذکور مانع افزایش نباشد) و تصویب افزایش جداول و امتیازات و میزان فوق العاده های موضوع فصل دهم قانون مذکور از جمله تسری فوق العاده اینترگری در مورد فرزندان شهدا حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) و تعیین عیدی و پاداش شش ماهه فقط برای کارکنانی که به تشخیص دستگاه مربوط خدمات برجسته انجام داده اند و تعیین موارد و سقف کمک های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم با رعایت ماده (۱۲۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، تعیین می گردد. مصوبات هیأت وزیران، شورای حقوق و دستمزد و شورای توسعه مدیریت در سقف اعتبارات مصوب مندرج در بودجه های سنواتی است.

۲- بند «ه» تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۹-

...

ه- سقف افزایش حقوق و مزایا و سایر پرداختی های نقدی و غیرنقدی شرکت های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، بانک ها و بیمه ها موضوع ماده

ماده الحاقی (۴۹) -

نظیر حکم این ماده در برخی قوانین بودجه سنواتی^(۱) و قانون برنامه پنجم توسعه^(۲) ذکر شده است.

ماده الحاقی (۵۲) - مغایرت با اصول ۴۷، ۷۵، ابهام و تذکر

► (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به کارکنان و مدیران خود در سال ۱۳۹۳ توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد. از ابتدای سال، اجرای بودجه شرکت‌های مذکور در سقف یادشده امکان‌پذیر است. در اصلاحیه بودجه سال ۱۳۹۳ عناوین مذکور، افزایش پرداخت نقدی و غیرنقدی از قبیل حقوق و مزایا، پاداش تحت هر عنوان، عیدی و نظایر آن و همچنین کمک‌های نقدی و غیرنقدی به کارکنان و مدیران و اعضای هیأت‌مدیره نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که شمول قانون در مورد آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، علاوه بر پرداخت‌های قانونی منظور شده در بودجه مصوب سال ۱۳۹۳ دستگاه‌های مذکور ممنوع است.

۱- بند «د» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۶-

...

د- به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آن‌ها اجازه داده می‌شود به طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اطلاع وزارت کشور تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن توسط شهرداری‌ها منتشر نمایند.

۲- بند «ب» ماده (۸۳) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ماده ۸۳-

...

ب- به شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود در راستای تأمین منابع ارزی طرح‌های سرمایه‌گذاری خود، پس از تأیید وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی، اقدام به انتشار اوراق مشارکت و انواع صکوک اسلامی نمایند. تضمین اصل و سود این اوراق با شرکت‌ها و شهرداری‌های مذکور است.

مشابه حکم این ماده را می‌توان در بند «ب» تبصره (۱۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور^(۱) ملاحظه نمود.

۱- اطلاق تکلیف بانک‌ها مبنی بر پرداخت تسهیلات به زندانیان موضوع این ماده از محل وجوه قرض‌الحسنه خود به دلیل اینکه شامل بانکهای خصوصی نیز می‌گردد، منجر به محدودیت مالکیت خصوصی اشخاص و اضرار به غیر می‌شود و لذا از این جهت مغایر بند «۵» اصل ۴۳ و اصل ۴۷ قانون اساسی است.

۲- تضمین تسهیلات پرداختی به زندانیان از سوی دولت از جهت اینکه ممکن است اشخاص مزبور موفق به پرداخت تسهیلات خود نشوند و در نتیجه دولت ملزم به جبران آن خواهد شد، باعث افزایش هزینه‌های عمومی شده و در نتیجه مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی محسوب می‌شود.

۳- با توجه به اینکه در خصوص محکومین مالی در این ماده صرفاً «کلاهبرداری» از شمول این عنوان استثناء شده است، در حالیکه علاوه بر کلاهبرداری جرایم مالی دیگری نیز از قبیل «اختلاس»، «ارتشاء»، «دزدی» و غیره نیز می‌تواند مشمول عنوان «محکومین مالی نیازمند غیر کلاهبرداری» محسوب شوند، حکم این ماده مبنی بر پرداخت تسهیلات به این محکومین محل تأمل است.

۱- بند «ب» تبصره (۱۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۷-

...

ب- به منظور پرداخت تسهیلات به زندانیان و محکومان نیازمند در محکومیت‌های مالی مانند دیه و امثال آن که ناشی از قتل و یا جرح غیرعمدی است و محکومان مالی نیازمند غیر کلاهبرداری، مبلغ دو هزار میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل وجوه قرض‌الحسنه بانک‌ها در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می‌گیرد تا با نظارت وزارت دادگستری اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی پرداخت این تسهیلات توسط وزارت دادگستری و ستاد مذکور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. دولت مجاز است نسبت به تضمین تسهیلات اعطائی این بند اقدام کند. محکومانی که در شرف بازداشت و اجرای حکم هستند، مشمول حکم مذکور در این بند می‌باشند.

تذکر: به نظر می‌رسد صفت «غیر عمدی» در صدر ماده علاوه بر «جرح»، «قتل» را نیز شامل می‌شود؛ لذا لازم است حرف «یا» در عبارت «ناشی از قتل و یا جرح غیر عمدی» حذف گردد. در غیر این صورت حکم این ماده شامل اشخاصی که به صورت مطلق مرتکب قتل گردیده‌اند اعم از عمدی و غیر عمدی، می‌شود.

ماده الحاقی (۵۳) - ابهام و مغایرت با اصول ۵۲ و ۵۳

۱- در خصوص حکم این ماده مبنی بر موظف نمودن «آستان قدس رضوی و آن دسته از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرائی فرمان امام و سایر دستگاه‌های اجرائی که تا زمان تصویب این قانون مالیات پرداخت نکرده‌اند» به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده چند نکته قابل توجه به نظر می‌رسد:

الف- اطلاق تکلیف به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده نسبت به «آستان قدس رضوی» که شامل «موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌های دریافتی نقدی و غیرنقدی» نیز می‌شود، علاوه بر شبهه مغایرت با موازین شرع، مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی است. توضیح آنکه بر طبق سوابق موجود، در سال ۱۳۶۵ و در پی ارائه لایحه مالیات‌های مستقیم که در آن نام آستان قدس رضوی از ردیف سازمان‌هایی که مشمول معافیت مالیاتی بودند حذف گردیده بود، حضرت امام خمینی (ره) شفاهاً مقرر فرمودند «آستان قدس رضوی مالیات ندهد و به جناب آقای نخست‌وزیر هم گفته شود از آستان قدس نباید مالیات بگیرند» و در نتیجه در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی موضوع عدم پرداخت مالیات آستان قدس رضوی و شرکت‌های وابسته مسکوت ماند. به همین دلیل ایشان در مورخ ۱۳۶۸/۱/۲۰ نیز کتباً خطاب به نخست‌وزیر وقت تأکید فرمودند که «همان‌طور که قبلاً گفته‌ام آستان قدس رضوی و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته از پرداخت هرگونه مالیاتی معاف می‌باشند»^(۱) در سال ۱۳۸۰ و در پی تصویب لایحه اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم در مجلس شورای اسلامی که در آن بر معافیت مالیاتی «موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌های دریافتی نقدی و غیرنقدی» آستان قدس رضوی تأکید شده، لکن درآمدهای حاصل

۱ - صحیفه امام، جلد ۲۱، صص ۳۴۷ و ۳۴۸.

از فعالیت‌های اقتصادی آن مشمول مالیات گردیده بود، شورای نگهبان «اطلاق عدم‌معافیت مالیاتی ... نسبت به مواردی که حضرت امام(ره) و مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی) نظر به معافیت داده‌اند، نظیر آستان قدس رضوی» را «خلاف شرع و مغایر اصل پنجاه‌وهفتم قانون اساسی» شناخت.^(۱) در نهایت و پس از چند دور رفت و برگشت مصوبه، متن کنونی ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم از نظر شورای نگهبان مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد. در وضعیت کنونی و بر اساس بند «الف» ماده اخیرالذکر، «موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌های دریافتی نقدی و غیرنقدی» آستان قدس رضوی به صراحت از معافیت مالیاتی برخوردارند و در مورد شمول مالیات به درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی آن در تبصره «۴» ماده فوق‌الذکر چنین مقرر شده است که این امر «بر اساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد». لازم به ذکر است که در ماده (۳) الحاقی به قانون مالیات‌های مستقیم (موضوع ماده (۱) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن که هم‌اکنون در حال تصویب در مجلس شورای اسلامی است) چنین پیش‌بینی شده بود که «در مواردی که به استناد فرامین و مجوزهای حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری اشخاصی نظیر آستان‌های مقدس و ... و شرکت‌های وابسته به اشخاص مذکور و سایر اشخاص از معافیت مالیاتی بهره‌مند شده‌اند از تاریخ اجرای این اصلاحیه نسبت به کلیه فعالیت‌های اقتصادی خود مطابق این قانون مشمول پرداخت مالیات خواهند شد» که دفتر مقام معظم رهبری نظر ایشان را چنین اعلام نمود که: «در مورد آستان‌های مقدس در ماده (۱۳۹) قانون و تبصره‌های آن تعیین تکلیف گردیده و لذا نیاز به حکم جدیدی ندارد».

ب- در خصوص مکلف‌نمودن «مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح» به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده لازم به ذکر است که در ماده (۳) الحاقی به قانون مالیات‌های مستقیم (موضوع ماده (۱) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن که هم‌اکنون در حال تصویب در مجلس شورای اسلامی است) چنین پیش‌بینی شده بود که «در مواردی که به استناد فرامین و مجوزهای حضرت

امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری اشخاصی نظیر ... و قرارگاه‌های سازندگی و شرکت‌های وابسته به اشخاص مذکور و سایر اشخاص از معافیت مالیاتی بهره‌مند شده‌اند از تاریخ اجرای این اصلاحیه نسبت به کلیه فعالیت‌های اقتصادی خود مطابق این قانون مشمول پرداخت مالیات خواهند شد» که دفتر مقام معظم رهبری نظر ایشان را چنین اعلام نمود: «درخصوص مالیات قرارگاه‌های سازندگی و شرکت‌های وابسته به آنها نیز فرمان و مجوز خاصی از سوی مقام معظم رهبری مدظله‌العالی صادر نشده است».

ج- درخصوص مکلف‌نمودن «ستاد اجرائی فرمان امام» به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده، بر طبق سوابق موجود، فعالیت‌های اقتصادی این ستاد و شرکت‌های تابعه از سال ۱۳۸۳ و بر اساس رهنمود مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۵ مقام معظم رهبری^(۱) همانند سایر بنگاه‌های اقتصادی مشمول تأدیه مالیات بوده و این ستاد مالیات‌های قانونی خود اعم از مستقیم و اخیراً ارزش افزوده را پرداخت کرده و می‌کند. در هر صورت با توجه به اینکه برخی از دستگاه‌هایی که در این ماده موضوع پرداخت مالیات قرار گرفته‌اند هم‌اکنون به موجب قوانین باید مالیات پرداخت می‌نموده‌اند و برخی نیز معاف می‌باشند، مشخص نیست منظور از این ماده این است که این دستگاه‌ها علی‌رغم اینکه مشمول پرداخت مالیات بوده، تخلف نموده و مالیات پرداخت نمی‌کنند و یا اینکه کلاً از پرداخت مالیات معاف بوده‌اند. لذا اطلاق حکم این ماده نسبت به همه این موارد واجد ابهام است و لازم است براساس نظرات مقام معظم رهبری و قوانین روشن بشود که کدام یک از این دستگاه‌ها و نسبت به چه مواردی معاف بوده‌اند.

۲- ابهام دیگری که در خصوص این ماده وجود دارد این است که مشخص نیست که عبارت «بنگاه‌های اقتصادی» صرفاً ناظر به «نیروهای مسلح» است یا اینکه مربوط

^۱ - اینجانب علی‌الاصول با لغو هرگونه امتیاز خاص برای نهادها و بنیادها موافقم. صرفاً دغدغه هزینه‌های مأموریتی این دستگاه‌ها مانند جانبازان عزیز و خانواده‌های معظم شهیدان و محرومان و مستضعفان ذهن اینجانب را مشغول می‌کند و اگر این امر به نحو مناسب در بودجه عمومی پیش‌بینی شود و این دستگاه‌ها به‌ویژه آموزشی و فرهنگی، در مورد ایفای وظایف خود دچار کمبود نشوند با لغو معافیت مالیاتی آنها موافقم و از آن حمایت می‌کنم.

به «ستاد اجرائی فرمان امام» و «سایر دستگاه‌های اجرائی» نیز می‌شود. قابل ذکر است که بر اساس ماده (۲) قانون مالیات‌های مستقیم^(۱) بخش عمده‌ای از دستگاه‌های اجرایی (نظیر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداریها) از شمول مالیات معاف گردیده‌اند. البته در عین حال درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی از قبیل فعالیت‌های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت‌های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه مشمول مالیات قرار گرفته‌اند. همچنین شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول معافیت از مالیات موضوع این ماده نخواهد بود.

حال مشخص نیست این ماده از طرح حاضر با هدف اخذ مالیات از کدام دستگاه اجرایی پیش‌بینی شده است.

۱- ماده ۲ - اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات های موضوع این قانون نیستند:

۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی؛

۲ - دستگاههایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳ - شهرداری ها.

تبصره ۱ - شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت های مزبور از معافیت های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲ - (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) درآمدهای حاصل از فعالیت های اقتصادی از قبیل فعالیت های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسؤولیت تضامنی خواهند داشت.

همچنین ابهام دیگر آن است که عبارت «که تا زمان تصویب این قانون مالیات پرداخت نکرده‌اند» صرفاً به عبارت «سایر دستگاه‌های اجرائی» بر می‌گردد یا به عبارات «آن دسته از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح» و «ستاد اجرائی فرمان امام» نیز مرتبط می‌شود؟

۳- حکم این ماده از جهت اینکه بخشی از درآمد مالیاتی کشور را به صورت دائم به موضوع معینی اختصاص داده است، صلاحیت دولت در تنظیم لایحه بودجه کل کشور را محدود می‌نماید و لذا از این حیث مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

۴- این ماده از دو جهت مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی است. اول اینکه واریز منابع حاصل از اجرای حکم این ماده به خزانه‌داری کل کشور پیش‌بینی نگردیده است. لذا مغایر صدر اصل ۵۳ قانون اساسی مبنی بر اینکه کلیه دریافت‌های دولت باید در حساب‌های خزانه‌داری کل کشور متمرکز شود، می‌باشد. دوم اینکه نحوه مصرف وجوه موضوع این ماده به آئین‌نامه سپرده شده است و صرفاً به جهت مصرف اشاره داشته است (توسعه عدالت آموزشی)، در حالیکه به موجب اصل ۵۳ قانون اساسی همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب باید به موجب قانون صورت بگیرد. بنابراین از این جهت نیز مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی است.

ماده الحاقی (۵۴) -

نظیر حکم این ماده در قوانین بودجه سالانه کل کشور^(۱) ذکر شده است.

۱- بند «ط» تبصره (۱۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۷ -

...

ط- به منظور افزایش شانس اشتغال و خودکفایی اعضای خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی و کمک به خودکفایی این خانوارها کمیته امداد امام خمینی^(۵) و سازمان بهزیستی کشور مجازند از محل منابع قابل پرداخت به این خانوارها تمام یا بخشی از حق بیمه سهم کارفرما را بر اساس حداقل حقوق و دستمزد سال ۱۳۹۳ برای اشتغال یک نفر از اعضای خانوارهای تحت پوشش به کارفرمایان که حاضر به جذب عضو خانواده

ماده الحاقی (۵۵) -

حکم این ماده به نوعی تکرار ماده (۲۰۲) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^(۱) است.

ماده الحاقی (۵۶) - مغایرت با اصول ۵۲ و ۷۵

مشابه حکم این ماده در بند «الف» ماده (۱۵۸) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^(۲) ذکر شده است.

۱- تکلیف وزارتخانه‌های موضوع این ماده به تأمین آب، برق، گاز و امکانات مخابراتی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تا درب واحدهای صنعتی و

باشند، پرداخت نمایند. در این صورت کمک‌های پرداختی نهاد حمایتی به خانوار مشمول این طرح به‌عنوان کمک هزینه ماهیانه زندگی به میزان پرداختی به کارآفرین قطع می‌شود.

۱- ماده (۲۰۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ماده ۲۰۲- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است براساس نظر ستادکل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست‌محیطی، به‌منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگان‌های مراکز نظامی و کارخانه‌های بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به‌ویژه تهران اقدام و به‌تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برساند.

دولت مکلف است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به‌عمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می‌شود.

۲- بند «الف» ماده (۱۵۸) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ماده ۱۵۸- در راستای حمایت از استقرار صنایع در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و رقابت‌پذیری تولیدات صنعتی و معدنی:

الف- به دولت اجازه داده می‌شود در قالب بودجه‌های سنواتی کمک‌های لازم به شهرک‌ها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی به‌ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرک‌ها را در مناطق انجام دهد. دستورالعمل این بند با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت به تأیید معاونت می‌رسد.

معدنی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و معدنی و منطقه ویژه اقتصادی به دلیل اینکه منجر به افزایش هزینه‌های عمومی می‌شود و از سوی دیگر محل پیش‌بینی شده نمی‌تواند طریقه جبران افزایش این هزینه محسوب شود، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

۲- مکلف نمودن معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در لوایح بودجه سنواتی جهت تکلیف مذکور در این ماده به دلیل اینکه محدود کننده صلاحیت دولت در تنظیم لوایح بودجه سنواتی می‌باشد، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

ماده الحاقی (۵۷) - مغایرت با اصل ۵۲

نظیر حکم این بند در بند «الف» تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور^(۱) پیش‌بینی شده است.

اختصاص هر ساله وجوه موضوع این ماده به اجرای طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی، صنعت، معدن و تجارت و یا افزایش سرمایه بانک‌های دولتی پس از تصویب

۱- بند «الف» تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۷-

الف- کلیه بانک‌ها موظفند تا پایان شهریورماه سال ۱۳۹۳، مانده وجوه اداره‌شده و یارانه سود تسهیلات را که تا پایان سال ۱۳۹۲ از سوی بانک‌های عامل به متقاضیان تخصیص نیافته و یا بخشی از آن پرداخت و اجرائی نشده است با احتساب سود سپرده دوره ماندگاری وجوه نزد بانک، به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۵ و مبالغ وصولی بابت بازپرداخت تسهیلات اعطائی (وجوه اداره‌شده) را حداکثر یک‌هفته پس از وصول به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۲ واریز نمایند.

به کمیته‌ای مرکب از معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود وجوه مذکور را از طریق معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور از محل ردیف ۴ - ۵۴۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون به‌منظور افزایش سرمایه بانک‌های دولتی پس از تصویب مرجع قانونی ذی‌ربط و یا پرداخت وجوه اداره‌شده، اختصاص دهد.

مرجع قانونی ذی ربط و یا پرداخت وجوه اداره شده جهت توسعه و تبدیل زمین‌های شیب‌دار به باغات مثمر، توسعه عملیات آبخیزداری، جنگل‌کاری، احیاء جنگل‌ها و توسعه عملیات آب و خاک کشاورزی به دلیل اینکه اختیار دولت در تنظیم و ارائه لایحه بودجه سالانه کل کشور را محدود می‌نماید، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

تذکر: منظور از «وجوه لازم» در این ماده از جهت اینکه معلوم نیست منظور «وجوه مورد نیاز» می‌باشد و یا «وجوه مذکور» دارای ابهام است.

ماده الحاقی (۵۸) - مغایرت با اصل ۴۷ و بند «۵» اصل ۴۳

نظیر حکم این ماده در بند «ب» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور^(۱) ذکر شده است.

با توجه به اینکه بر اساس ذیل این ماده شرکت مخابرات ایران در هر صورت تا زمان بازنشستگی مکلف به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی شده است و از سوی دیگر بخشی از این شرکت هم اکنون به بخش خصوصی

۱- بند «ب» تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۵-

...

ب- صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء (و) بند (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور) را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند. در هر صورت وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند (۶۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران مخابرات روستایی هستند و شرکت متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند. رعایت شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار مانع از استمرار پرداخت حق بیمه موضوع این بند نمی‌شود.

واگذار گردیده است، اطلاق حکم مزبور به جهت تحدید مالکیت خصوصی اشخاص و
اضرار به غیر مغایر اصل ۴۷ و بند «۵» اصل ۴۳ می‌باشد.

بخش دوم: مواد ارجاعی به کمیسیون

ماده (۱) -

بند الحاقی «۱» - مغایرت با اصل ۵۲

با توجه به اینکه این بند دولت را مکلف نموده سالانه مبلغ معینی را از محل فروش میعانات
گازی به امر معینی (توسعه حمل و نقل کشور) اختصاص و این منابع را در قوانین بودجه
سنواتی پیش‌بینی نماید، صلاحیت دولت را در تنظیم لایحه بودجه سنواتی محدود نموده و لذا
از این حیث مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی می‌باشد.

ماده (۴) - مغایرت با اصل ۵۳

به موجب این ماده کلیه شرکت‌های دولتی به جز بانک‌ها، بیمه‌های دولتی و
سازمانهای توسعه‌ای شامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و
نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی
ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت شهرک‌های کشاورزی، مشمول مقررات
مواد (۳۱)، (۳۹) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور قرار گرفته‌اند.

مسئله قابل توجهی که در خصوص این ماده وجود دارد مربوط به استثنائات مذکور
می‌باشد. توضیح آنکه به جز ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی که ناظر به «ذیحساب»
می‌باشد، مواد (۳۹) و (۷۶) این قانون مربوط به واریز وجوهی که از محل درآمدها و سایر
منابع تأمین اعتبار منظور در بودجه کل کشور وصول می‌شود و همچنین درآمدهای
شرکت‌های دولتی به حساب‌های خزانه که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح
می‌گردد و همچنین افتتاح حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط و استفاده از
حسابهای مزبور می‌باشد. حال استثناء نمودن این گونه شرکت‌های دولتی از مواد مذکور

به منزله استثناء نمودن آنها از واریز درآمدهایشان به خزانه‌داری کل کشور می‌باشد که در واقع نقض اصل ۵۳ قانون اساسی تلقی می‌شود.

لازم به ذکر است که در خصوص بانک‌ها و بیمه‌های دولتی با توجه به اینکه سرمایه آنها در واقع همان وجوه و سرمایه مردم در نزد آنها است، هم اکنون نیز از مواد (۳۹) و (۷۶) به موجب همین مواد مستثنی هستند. اما در خصوص بقیه شرکت‌های مذکور در این ماده به دلیل اینکه اینگونه شرکت‌ها دولتی بوده و صرفاً مانند هر شرکت دولتی دیگر با بخش خصوصی در حوزه‌هایی خاص مشارکت می‌نمایند، این امر باعث نمی‌شود که مانند بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، سرمایه آنها متعلق به مردم محسوب شود و لذا از اصل واریز کلیه دریافت‌های دولت به خزانه‌داری کل کشور مستثنی گردند. به عنوان مثال به موجب تبصره «۳» ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به سازمانهای توسعه‌ای اجازه داده شده تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪)، با بخش‌های غیردولتی مشترکاً سرمایه‌گذاری کند.

در خصوص سازمانهای توسعه‌ای قابل توضیح است که سازمان‌های توسعه‌ای اگرچه فاقد تعریف قانونی مشخصی هستند ولیکن اصولاً به سازمان‌هایی گفته می‌شود که به ارائه خدمات توسعه‌ای و نوسازی صنایع مختلف می‌پردازند و اصولاً در بدنه حاکمیت و در قالب شرکت‌های دولتی ایجاد شده و فعالیت می‌کنند.

همچنین شایان ذکر است مطابق قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و مقررات اجرایی مربوط به آن، تاکنون چندین سازمان از قبیل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و ... به عنوان سازمانهای توسعه‌ای تعیین شده‌اند. ضمن آنکه در حوزه کشاورزی، شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و شرکت شهرکهای کشاورزی بر اساس حکم قانون برنامه پنجم توسعه به این موارد اضافه شده‌اند. واضح است با توجه به نقشی که دولت‌ها برای این سازمان‌ها در اقتصاد ملی در نظر می‌گیرند، عملیات آن‌ها وابسته به بودجه عمومی دولت بوده که این موضوع

حمایت مالی دولت از این سازمان‌ها را مطرح می‌سازد. به عنوان نمونه به موجب ماده (۲۰) «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی» مقرر شده «دولت موظف است به منظور حمایت از سازمانهای توسعه‌ای ضمن پیش‌بینی منابع مالی لازم در بودجه سنواتی آنها، سود شرکتهای تابعه را مطابق آنچه در بودجه سالانه مشخص می‌شود ... در اختیار سازمان‌های مذکور قرار دهد.» لذا با عنایت به مطالب مذکور سازمانهای توسعه‌ای کاملاً دولتی بوده و عدم واریز درآمدهایشان به خزانه کل کشور نقض صریح اصل ۵۳ قانون اساسی تلقی می‌شود.

لازم به ذکر است که در برخی قوانین بودجه سنواتی نیز صرفاً بانک‌ها و بیمه‌های دولتی از شمول مواد (۳۱)، (۳۹) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور مستثنی شده‌اند^(۱) و تاکنون این گونه شرکتهای دولتی از شمول مواد قانونی مزبور مستثنی نبوده‌اند.

۱- بند «ط» تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۳-

...

ط- کلیه شرکتهای دولتی موضوع مواد (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و همچنین شرکتهای دولتی موضوع بند (۳) ماده (۱۸) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، به‌استثنای بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، مشمول مقررات مواد (۳۱)، (۳۹) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور می‌باشند و تمامی درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات آنها به حساب‌های معرفی‌شده از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود تا حسب‌مورد طبق احکام و مقررات قانونی مربوط هزینه شود. عدم رعایت مفاد ماده (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور در مورد حساب‌هایی که خلاف مقررات مذکور گشایش یافته است، تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و خزانه‌داری کل کشور موظفند از طریق بانک‌های عامل نسبت به بستن حساب‌هایی که برخلاف این رویه قانونی افتتاح شده‌اند، اقدام نمایند.

ماده (۹) -

نظیر حکم این ماده در بند «ب» تبصره «۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور^(۱) ذکر شده است.

ماده (۱۲) - مغایرت با اصل ۱۵

نظیر حکم این ماده در برخی از قوانین بودجه سنواتی^(۲) ذکر شده است.

بکارگیری کلمه «اپراتورها» در این ماده به دلیل غیرفارسی بودن مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است.

نکته: باتوجه به اینکه حکم مربوط به اجازه اختصاص بخشی از درآمدهای موضوع این ماده به محل مورد نظر، به اصل اعطاء چنین وجوهی به محل مزبور بر می‌گردد و نه در خصوص تعیین درصد اختصاص چنین وجوهی به محل مزبور، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی به نظر نمی‌رسد.

۱- بند «ب» تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۴-

...

ب- به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور اجازه داده می‌شود به‌منظور تأمین پیش‌پرداخت ریالی طرح‌هایی که از منابع تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) استفاده می‌کنند، نسبت به جابجایی اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هر دستگاه و در قالب فصل ذی‌ربط اقدام نماید.

۲- بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور:

تبصره ۱۲-

الف- به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تصویب دولت، درآمد حاصل از تکالیف مقرر در پروانه اپراتورها را جهت تحقق اهداف و برنامه‌های خدمات عمومی اجباری و پایه با اولویت روستایی و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت و کمک به تقویت دفاتر موجود و ایجاد دفاتر جدید ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی از محل ردیف ۳۴ - ۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون به صورت جمعی - خرجی و با استفاده از مشارکت اپراتورها به مصرف برساند.

ماده (۲۴) - مغایرت با بند «۵» اصل ۴۰ و اصول ۴۷ و ۱۵۶

اطلاق موکول نمودن اجرای احکام صادره موضوع این ماده به تأیید ستاد کل نیروهای مسلح از جهت اینکه می‌تواند منجر به اضرار به غیر و همچنین نقض حقوق اشخاص شود، مغایر بند «۵» اصل ۴۰ و اصل ۴۷ قانون اساسی بوده و از جهت اینکه اجرای احکام دادگاه‌ها جزء صلاحیت‌های قوه قضائیه می‌باشد، منوط نمودن اجرای آنها به ستاد کل نیروهای مسلح مغایر اصل ۱۵۶ قانون اساسی محسوب می‌شود.

لازم به ذکر است در بند «ب» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور چنین حکمی بدون قید تأیید ستاد کل نیروهای مسلح ذکر شده است. به موجب بند مذکور «اجرای احکام صادره از محاکم حقوقی در رابطه با محکومیت یا استرداد اموال منقول و غیرمنقول، در اختیار نیروهای مسلح از محل ردیف اعتباری دستگاه اجرائی محکوم‌علیه برداشت می‌شود».

ماده (۳۶) -

حکم این ماده نظیر ماده (۲۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^(۱) می‌باشد.

۱- ماده (۲۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

به دولت اجازه داده می‌شود حسب‌مورد در چهارچوب شرایط و انواع قراردادهای واگذاری مصوب شورای اقتصاد در خصوص طرح‌های تملک دارائی‌های سرمایه‌ای اقدامات زیر را به‌عمل آورد:

الف- واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری در قالب قراردادهای و شرایط مورد تصویب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد، با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی

ب- واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای نیمه‌تمام و تکمیل‌شده که خدمات آنها قابل عرضه توسط بخش غیردولتی است به صورت نقد و اقساط به بخش غیردولتی

ج- واگذاری حق بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرائی

ماده (۳۷) -

بند «ع» - مغایرت با اصل ۵۲

نظیر حکم این بند در بند «ج» ماده (۲۱۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ذکر شده است. (۱)

د- واگذاری مالکیت و یا بهره‌برداری طرح‌های تملک‌داری سرمایه‌های قابل‌واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرائی
تبصره ۱- درآمد دولت ناشی از اجرای احکام این ماده پس از واریز به خزانه‌داری کل و از محل ردیف خاصی که برای این منظور در قانون بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و نیز اعتبار ردیف‌های مربوط به طرح‌های تملک‌داری سرمایه‌ای در قالب تسهیلات و وجوه اداره‌شده شامل بارانه، سود و کارمزد و یا تسهیلات و کمک و سایر روش‌های تأمین مالی مورد تصویب شورای اقتصاد به طرح‌های تملک‌داری سرمایه‌ای و یا تبدیل به‌احسن نمودن اموال منقول و غیرمنقول در قالب موافقتنامه متبادله با معاونت قابل‌اختصاص است.
تبصره ۲- کمک‌های بلاعوض موضوع این ماده، درآمد اشخاص تلقی نمی‌شود و مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست.

۱- بند «ج» ماده (۲۱۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ج- به دولت اجازه داده می‌شود برای پیش‌آگاهی، پیشگیری، امدادسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، نگرگ، طوفان، پیشروی آب دریا، آفت‌های فراگیر محصولات کشاورزی و بیماری‌های همه‌گیر انسانی و دامی، تا معادل دو درصد (۲٪) از بودجه عمومی هر سال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه تأمین و هزینه نماید. تنخواه مذکور حداکثر تا پایان همان سال از محل صرفه‌جویی در اعتبارات عمومی و یا اصلاح بودجه سالانه تسویه می‌شود. در هر حال برداشت و هزینه از محل تنخواه‌گردان خزانه در اجرای قوانین و مقررات منوط به تأیید معاونت است.

بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

ش- به دولت اجازه داده می‌شود به‌منظور پیشگیری، مقابله و جبران خسارات ناشی از حوادث غیرمترقبه و مدیریت خشکسالی، تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ را به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران را به دو درصد (۲٪)

حکم این بند مبنی بر اختصاص بخشی از اعتبارات مذکور در این بند به نهادهای موضوع این ماده به دلیل اینکه صلاحیت دولت در تنظیم لایحه بودجه سالانه را محدود می‌نماید مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی محسوب می‌شود.

افزایش دهد اعتبارات مذکور با پیشنهاد معاونت و تصویب هیأت وزیران قابل هزینه است. بخشی از اعتبارات مذکور به ترتیب و میزانی که در قانون بودجه سنواتی تعیین می‌شود به صورت هزینه‌ای و تملک دارائی سرمایه‌ای به جمعیت هلال احمر اختصاص می‌یابد تا در جهت آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح هزینه گردد.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir